

66). Over de zaak van den Keurvorst van Trier handelt von Gentz, t. a. p., bl. 95—97. Als de Fransche Regeering bezwaar maakte tegen de houding des Keurvorsten ten opzichte van de op zijn gebied uitgewekenen, waagde hij het aanvankelijk, zonder ooit te erkennen, dat hij tot eene werkelijk vijandige onderneming de hand geboden had, vastberaden tegen de bedreigingen van Frankrijk op te treden. Maar de Keizer schreef hem spoedig een ander gedrag voor, door hem te kennen te geven, dat hij slechts dan op hulp mocht staat maken, als zij niet door eigen schuld noodig was. De Keurvorst verklaarde daarop in eene nota, 1 Jan. 1792 aan den Franschen gezant ter hand gesteld, dat de uitgewekenen op zijn gebied niet anders behandeld zouden worden dan in de Staten des Keizers. Ook moest alles wat den naam van een militair corps droeg, binnen 8 dagen het Keurvorstendom verlaten, enz.. „In dem einzigen Falle also“, merkt von Gentz, bl. 96/97, op, „wo der Kayser aufgefördert worden war, einen fremden Hof zur strengen Neutralität anzuhalten, erfüllte er auf die genugthuendste Art, was die Französische Regierung von ihm verlangte. Er nöthigte andre Fürsten, sich in Ansehung der Emigrirten in eben die Schranken einzuschließen, die er selbst unablässig beobachtete; und der Verdacht, dasz er irgendwo bewaffnete Zurüstungen gut hiesz, fiel ihm so wenig zur Last, dasz alle die Reichsfürsten, die sich gegen Vorwürfe sichern wollten, bei ihren Verfügungen wegen der Emigrirten das Verfahren in den *Oesterreichischen Niederlanden* ausdrücklich zum Muster nahmen.“

67) Thorbecke, t. a. p., bl. 44.

68) T. a. p., bl. 89 noot. Hij vermeldt op bl. 89 ook de vier aanklachten tegen het Hof te Weenen, waarop de oorlog noodzakelijk en gerechtvaardigd heette: 1° steun aan de uitgewekenen; 2° verbinding met andere Mogendheden tegen de veiligheid en onafhankelijkheid van Frankrijk; 3° de beginselen, geuit over de vorderingen der onteigende Vorsten; 4° de krijgstoerusting, en de weigering die te staken. Waarna de schrijver op voortreffelijke wijze deze 4 punten bespreekt.

69) Zie Thorbecke, t. a. p., bl. 71.

70) Zie Groen van Prinsterer, *Ned. Gedachten*, 1e serie, dl. II, bl. 128. „Door de wet van 1792” — leest men bij Thorbecke, t. a. p., bl. 81: „stelde de Conventie de revolutionaire bewegingen in alle landen onder de gewapende bescherming der Republiek. Dezelve behelst de verzekering der Conventie, uit naam der Fransche Natie, dat zij broederschap en bijstand zal verleenen aan alle volkeren, die hunne vrijheid zullen willen herkrijgen.“

71) Thorbecke, t. a. p., bl. 82/83.

72) T. a. p., bl. 88/89.

73) T. a. p., bl. 57.

74) Zie Laurent, t. a. p., dl. 18, bl. 609.

75) Groen van Prinsterer. *Vrijheid, Gelijkheid, Broederschap* (1848), II, bl. 12: „Vrijheid, Gelijkheid, Broederschap, of de dood. — Dit bijvoegsel is onontbeerlijk in de praktijk. Men las het in 1792 en 1793 op alle openbare gebouwen van Parijs; maar duidelijker nog in de onafzienbare reeks der gruwelen die ter staving van dit slotwoord werden gepleegd.“